

Společnost Josefa Bohuslava Foerstra (SJBf) vznikla v roce 1919 při příležitosti skladatelových 60. narozenin z iniciativy skladatelových přátel, kteří ho uvítali ve vlasti po dlouholetém pobytu v cizině. SJBf si kladla za cíl propagaci Foersterových skladeb vydáváním a pořádáním koncertů, přednášek ap., zároveň však také podporovat šíření hudebního umění dalších českých autorů, zvláště pak Foersterových současníků. Významnou roli v počátcích ediční činnosti sehrála nakladatelství Emanuela Starého, Melantrich, Mojmír Urbánek a Foerstova společnost. Prvním předsedou společnosti se stal skladatel Otakar Ostrčil.

V roce 1949 uspořádala společnost velké jubilejní oslavy ke skladatelovým 90. narozeninám a od konce 50. let až do začátku 21. století organizovala pravidelné komorní koncerty v Pamětní síni J. B. Foerstera na barokní faře kostela sv. Vojtěcha v Praze 1 ve Pštrossově ul. 17, kde jako varhaníci působili mj. skladatelův otec či Antonín Dvořák.

Z podnětu SJBf byly v roce 1971 na domě ve Pštrossově ul. 19, kde skladatel vyrůstal, a na jeho pozdější vile ve Strašnicích (Foerstova ul. 9) umístěny pamětní desky akademického sochaře Karla Otáhalu.

Vzhledem k probíhající rekonstrukci Foersterovy síně musela SJBf hledat nové sídlo, které získala v Kabinetu hudební historie Etnologického ústavu Akademie věd České republiky, v.v.i. Také toto spojení má svou logiku – Josef Bohuslav Foerster stál v letech 1931–1939 v čele Akademie věd ČR jako její prezident.

Současným cílem společnosti je aktivizovat vnímání hudebního a duchovního odkazu J. B. Foerstera jako českého skladatele a umělce renesanční šíše v českém i mezinárodním kulturním kontextu, a to formou koncertů, přednášek, výstav, příp. festivalů a workshopů. SJBf spolupracuje se Společností Františka Bílka, Kabinetem hudební historie a dalšími institucemi.

sídlo SJBf: Puškinovo nám. 9,

CZ-160 00 Praha 6

www.sjbfoerster.cz

číslo účtu: 35-7956980287/0100 (KB)

IBAN: CZ 2401000000357956980287

SWIFT: KOMBCZPPXXX Commerzbank

Společnost Josefa Bohuslava Foerstra z. s.

Josef Bohuslav Foerster (30. 12. 1859 Praha-Malá Strana – 29. 5. 1951 Vestec u Staré Boleslavi) patří ke klasikům české hudby, je však zároveň významnou osobností středoevropské hudební kultury. Jako syn profesora varhanické školy a hudebního teoretika ze starého kantorského rodu Josefa Foerstera vyrůstal v ovzduší chrámové hudby. Zájmy literární, divadelní i výtvarné jej provázely celý život. Na přání otce začal sice studovat chemii na německé vysoké technické škole, brzy se však rozhodl pro studium hudby na varhanické škole v Praze. V 80. – 90. letech působil jako varhaník v kostele sv. Vojtěcha a ředitel kůru u Panny Marie Sněžné na dnešním Jungmannově náměstí. Byl spřátelen s básníky Janem Nerudou či Josefem Václavem Sládkem, ctil Smetanu i Dvořáka, s nímž se osobně znal, ale také Čajkovského či Griega. Jako hudební kritik s širokým rozhledem ovlivňoval tehdejší hudební i umělecké dění v Praze. Oženil se se sólistkou Národního divadla v Praze Bertou Lautererovou a následoval ji do nového angažmá v Hamburku, kde se sblížil s Gustavem Mahlerem. Když Mahler přešel z hamburské opery do Vídně, nabídl Bertě Foersterové angažmá v tamní Dvorní opeře a Foerster svou ženu opět následoval. Ve Vídni působil pedagogicky na Nové vídeňské konzervatoři, psal hudební a divadelní kritiky, pořádal přednášky a sbormistrovské kurzy pro spolky vídeňské české menšiny. Zajížděli za ním také soukromí žáci z Čech. Foersterův široký okruh překračoval geografické i jazykové

hranice, pouto kvlasti se však nikdy nepřetrhlo.

Po vzniku samostatného Československa (1918) se Foerster vrátil do Prahy a byl jmenován profesorem skladby na Státní konzervatoři hudby (od 1919), posléze na její mistrovské škole (1922–1930). Karlova univerzita jej vyznamenala čestným doktorátem (1929), třikrát byl zvolen rektorem konzervatoře a v letech 1931–1939 zastával funkci prezidenta České akademie věd a umění, již byl od roku 1897 členem. Na této pozici se zasloužil o finanční i morální podporu řady českých skladatelů a dalších umělců. V roce 1920 byl zvolen prvním řádným předsedou Ochranného sdružení čsl. skladatelů, které vedl až do roku 1945. Po smrti své ženy Berty (1936) se oženil s Olgou Hilkenovou-Dostálovou. V roce 1946 byl oceněn titulem Národní umělec.

Skladatelské dílo J. B. Foerstera je rozsáhlé a všestranné. Vyšel ze smetanovsko-dvořákovské tradice, přijal vlivy evropského novoromantismu a impresionismu. Jako autor komorní hudby, písní a melodramů je především jemným a kultivovaným lyrikem, jeho sborová tvorba našla širokou odezvu v prostředí českých a moravských pěveckých spolků, církevní díla vynikají hlubokou zbožností a pokorou. Pro své opery volil náměty z dramatické tvorby či literatury (*Debora* podle Salomona Mosenthala, *Eva* podle Gabriely Preissové, *Jessika* podle Shakespeara *Kupce benátského*, *Bloud* podle Tolstého) či

zpracovával vlastní náměty (*Nepřemožení*, *Srdce*). Foerster je autorem pěti symfonií, orchestrální suity *Cyrano de Bergerac*, koncertů pro housle a violoncello aj. Svou tvůrčí i životní sílu čerpal z hluboké křesťanské víry, která jej spojovala např. se sochařem Františkem Bílkem a básníky Otokarem Březinou či Juliem Zeyerem. Foersterovým životním krédem bylo *sloužit krásě, lásce a Bohu*. Své vzpomínky zpracoval mimo jiné ve spisech *Co život dal*, *Poutník* a *Poutník v cizině*. Skladatelova pozůstalost je uložena v Národním muzeu – Českém muzeu hudby v Praze.